

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

TEDNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRAŠANJA

LETO II. — ŠTEV. 47.

NOVO MESTO, 24. NOVEMBRA 1951

ČETRTI TINA NAROČNINA 75 DIN

IZHAJA VSAKO SOBOTO

OD SOVJETSKESKE ZVEZE ZAHTEVAMO

da se odreče načrtom o podrejanju Jugoslavije svojemu gospodstvu

Govor tovariša Kardelja v splošni razpravi Generalne skupščine — Šefu jugoslovanske delegacije je veljal eden izmed najdaljših in najtoplejših pozdravov — Narodi in vlada Jugoslavije dajejo Združenim narodom vso svojo podporo — Psolve sovjetskih delegatov: edini »odgovor« na naše obtožbe

15. novembra dopoldne je govoril v Parizu na 6. zasedanju Generalne skupščine OZN šef jugoslovanske delegacije tovariš Edvard Kardelj. Njegov govor je zbudil splošno pozornost v svetovnem tisku. Samo radio Združenih narodov je v 20 jezikih prenašal obširne izvečke iz govora tovariša Kardelja, ki je opozoril delegate Generalne skupščine, da še nikoli v zgodovini ni celotno človeštva tako zelo hrepenelo po resnični mednarodni varnosti in miru in prav gotovo še nikoli ni v tako velikem obsegu in s tolikšno vestnostjo sodelovalo pri prizadevanjih za nujno okrepitev kot danes.

Minister Kardelj je nato opozoril skupščino na besede sovjetskega delegata Višinskega, da »se svet deli v prijatelje miru in v vojne hujskače«. Primer večletne napadalnosti, ki jo v vsej svoji politiki vodi Sovjetska zveza do narodov Jugoslavije, pa postavlja besede Višinskega na laž; miroljubne besede in predlogi namreč niso vedno dokazi miroljubnih namenov. Ko je tov. Kardelj govoril o oblikah napadalnosti SZ do Jugoslavije in opozoril na naraščajočo vojaško moč ter vedno večje oboroževanje Madžarske, Romunije in Bolgarije, je dejal, da »so jugoslovanski narodi upravičeno zaskrbljeni za mir in svojo neodvisnost.«

Kaj hoče sovjetska vlada od Jugoslavije?

»V odnosih med Jugoslavijo in sosednimi državami sovjetskega bloka« je poudaril minister Kardelj, »ne obstoje nobena posebna sporna vprašanja, ki bi pojasnjevala agresivno akcijo proti Jugoslaviji. Jugoslovanski narodi ne goje nobene mržnje niti nobenega sovražnega namena proti sosedom.

V splošnih vprašanjih mednarodne politike je Jugoslavija vedno zavzemala miroljubno stališče, težila in teži po mirnem in sporazumnem reševanju vprašanj in vsestranskem miroljubnem mednarodnem sodelovanju.

Jugoslavija ni velika država in vsakdo ve, da ne more ogroziti neodvisnosti in varnosti Sovjetske zveze in cellega bloka držav.

Ob sleherni priložnosti so uradni predstavniki jugoslovanske vlade naglašali, da hoče Jugoslavija živeti v miru s sosednimi državami in je bila vsa naša zunanja politika v to usmerjena. Še več, lani sem na zasedanju OZN v imenu jugoslovanske vlade tudi uradno predlagal sosednim državam, katerih vlade si upajo trditi, da jih Jugoslavija ogroža, sklenitev nenapadnega sporazuma.

Toda sovjetski agresivni pritisk na Jugoslavijo vendarle narašča iz leta v leto navzile številnim »miroljubnim« deklaracijam, ki jih ob vsaki priložnosti dajejo sovjetski predstavniki.

Bistvo vprašanja je v tem, da je sovjetska vlada imela Jugoslavijo za svoj vojni plen, za svoje »trofejno blago« iz druge svetovne vojne in je zato od vsega začetka delala na to, da bi se nova Jugoslavija, njena narodi, njihova sila in njihova gospodarska bogastva podredili sovjetskemu gospodstvu in izkoriščanju. Sovjetska vlada ne pozna več enakopravnosti sodelovanja narodov. Zahteva samo podrejanje in pokornost narodov njenemu diktatu. Tudi ne bi mogel nihče te resnice tako jasno izraziti kakor jo je sama izrazila z glasovito protijugoslovansko resolucijo Informbiroja iz leta 1948, v kateri jugoslovanske narode odkrito pozivajo, naj prisilijo svojo vlado, da se podredi za-

htevam Kominforma, t. j., da se podvrže hegemoniji sovjetske vlade ali da odstrani svojo vlado in postavi drugo, to je takšno, ki se bo tej hegemoniji podredila.«

Tov. Kardelj govori na pariškem zasedanju OZN

Kaj zahtevamo od sovjetske vlade?

»Toda v Jugoslaviji se ni še nikdar zgodilo, da bi ljudstvo odstranilo svojo vlado zato, ker se ni hotela pokoriti tujemu gospodstvu. Večkrat v zgodovini pa se je pripetilo, da je odstranilo vlado, ki so se začele tujemu gospodstvu podrežati. Docela je jasno, da je tudi sedaj naše ljudstvo enodušno podprlo svojo vlado, ko se je uprla hegemonističnim težnjam neke tuje vlade.

Od sovjetske vlade ne zahtevamo, da bi ljubila ali hvalila našo ureditev, od nje zahtevamo samo eno: da se odreče načrtom o podrejanju Jugoslavije svojemu gospodstvu, da preneha z agresivnim pritiskom in sovražnimi dejanji proti naši državi in da pokaže tisti minimum spoštovanja do suverenosti svobodne države, brez katere sta kakršnokoli mednarodno sodelovanje in mir na svetu nemogoča.«

Minister Kardelj je nato poudaril, da SZ odgovarja na miroljubne jugoslovanske namene z žalitvami in obrovnanji. Sovjetski napadalni pritisk je značilen za sedanjo sovjetsko politiko in eden izmed poglavitnih vzrokov mednarodne krize. Tovariš Kardelj je nato podčrtal, da je kakršenkoli pakt velesil nepotreben, ker 60 narodov vsekar pomeni več kot le pet držav. Ko je govoril o vlogi OZN in kolektivne varnosti, je tovariš Kardelj med drugim dejal tudi naslednje:

»Po mnenju jugoslovanske delegacije je bodočnost Organizacije Združenih narodov v veliki meri odvisna tudi od tega, do kod bomo zmogli razviti v njej samostojno miroljubno iniciativno vseh, to je velikih in malih narodov. Svetu nikakor ni potreben poseben pakt petih velesil, vsekakor pa mu je potrebna mnogo večja samostoj-

na aktivnost malih in srednjih držav pri iskanju načina in poti iz sedanjih mednarodnih napetosti. Te države ne morejo in tudi ne marajo biti kakršen koli blok, vendar pa so zelo močan moralno-političen, pa tudi materialen činitelj, ki lahko bistveno pripomore k miroljubnim rešitvam bistvenih vprašanj. Poglavitna naloga Združenih narodov pa mora biti v tem, da delujejo v duhu mirnega reševanja sporov, ne-

Tov. Kardelj govori na pariškem zasedanju OZN

posrednih razgovorov med spornimi strankami, strpnosti in posredovanja. Narodi in vlada Jugoslavije bodo dajali Združenim narodom pri tem delu vso svojo podporo.«

Preimenovanje ulic in trgov v Novem mestu

Živahen zbor volivcev je razpravljal o bodoči Mestni občini

V torek 13. novembra se je zbralo na redni zbor volivcev Novega mesta v dvorani DLP nad 200 ljudi. Nenavaden čas sklicanja zbora (ob pol sedmih zvečer, ko gospodinjke prav gotovo še nimajo časa za sestanke in podobno) je kriv, da ni prišlo še več ljudi, saj so mnogi prihajali vse do osme ure zvečer in še kasneje.

V delovnem predstvedu zbora volivcev so bili tovariši dr. Davorin Gros, Marija Mavrič in Bogdan Vrančič. Na dnevnem redu je bilo poročilo odbornika MLO tov. Adolfa Turka o priključitvi nekaterih okoliških krajev k bodoči Mestni občini, poročilo odbornika MLO tov. B. Komelja o delu Komisije za preimenovanje novomeških ulic in trgov ter slučajnosti.

Živahno razpravljanje po prvem poročilu, da bi se sedanjem področju MLO priključili še kraji: Gotna vas, Edinščina, Regerč vas, Šmihel, Mala Bučna vas in ozemlje do Jer-

Zadružniki so zborovali v Zagrebu

Pretekli teden je bila v Zagrebu tretja letna skupščina sveta Glavne zadružne zveze Jugoslavije, na kateri se je zbralo nad 1000 delegatov iz vseh ljudskih republik in nekaj zastopnikov zadružnih organizacij iz raznih evropskih držav. Skupščini so prisostvovali člani CK KPJ, zastopniki vlade, JA in predstavniki zadružnih ter ostalih organizacij. Predsednik Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo vlade FLRJ Miljalko Todorovič je govoril o razvoju zadružništva in o ugledu našega zadružništva v tujih državah. Skupščina je sprejela poročilo Glavnega odbora zadružne zveze FLRJ o stanju zadružništva, poročilo nadzornega odbora, odobrila pa je tudi pravila sekcije žena-zadružnic Jugoslavije.

V soboto je imel na skupščini daljši govor član Centralnega komiteja KPJ in predsednik Gospodarskega sveta vlade FLRJ tovariš Boris Kidrič. Izvečke iz njegovega govora bomo objavili v prihodnji številki.

Skupščina je izvolila novo upravni odbor Glavne zadružne zveze.

Novomeški »PIONIR« spet med zmagovalce

Vrati vsoletih in najvišjih priznanj, ki so si jih dolenjski gradbeni, zidarji, tesarji, obrtniki, šoferji, nadeščenci, tehniki in inženirji »Pionirja« v Novem mestu priborili v zadnjih dveh letih. Je delovni kolektiv podjetja v preteklem tednu priključil novo pomembno delovno zmago:

14 dni pred obliko je izpolnil letošnje gradbene naloge. Delovni kolektiv je dal besedo, da bo do Dneva republike — 29. novembra — zaključil na vseh gradbiščih gradbene dela, vendar pa je delovni polet vseh delavcev in nameštencev podjetja tudi letos pokazal, kaj zmorejo zavedni »Pionirjevi« v okrajih Črnomelj, Kočevje, Krško in Novo mesto.

»Pionir« je imel letos odprto največje gradbišče v Vidmu, kjer zida tovarno rotacijskega papirja, eno naših najpomembnejših podjetij, ki nasa bo v znatni meri osamo-

Sporazum med Jugoslavijo in Ameriko o vojaški pomoči je podpisan

14. novembra 1951 je bil v Beogradu podpisan sporazum med vladama FLRJ in ZDA o vojaški pomoči, ki jo bo dajala Jugoslaviji Amerika. Sporazum sta podpisala v imenu vlade FLRJ predsednik vlade maršal Josip Broz-Tito, v imenu vlade ZDA pa veleposlanik ZDA v Jugoslaviji George V. Allen. Po sporazumu bomo dobili od Amerike pomoč za oborožitev naše vojske, čuvarja miru in svobode. S podpisanim sporazumom hočeta obe vladi podpisnici zastaviti vse napore za zagotovitev miru in varnosti na svetu v okviru Ustanovne listine Združenih narodov. Sporazum krepi sposobnost naše armade; še bolj kakor doslej se bomo lahko uspešno zavzemali za našo osebo in skupnostno samoobrambo ter pomagali s tem ohranjevati in utrjevati načela Ustanovne listine Združenih narodov.

Ves svet ve, da pomeni močna, sodobno oborožena Jugoslavija trd in nemojan branik miru na Balkanu. Nevarnost pred napadalnostjo, s katero nam neprestano grozi Sovjetska zveza in njene podrejene države, je iz leta v leto večja. Tovariš Edvard Kardelj je pretekli teden na 6. zasedanju Generalne skupščine OZN v Parizu jasno povedal, da povečevanje vojaških sil Madžarske, Romunije in Bolgarije že dav-

no presega meje, dovoljene za mirovnimi pogodbami. Na naših mejah je bilo že pred dvema letoma 14 divizij omenjenih držav, sedaj pa je proti Jugoslaviji orientiranih okrog 25 od približno 53 divizij, s katerimi te države razpolagajo skupaj z Albanijo, ne računajoč policijskih sil. K tem divizijam pa je treba prišteti še sovjetske oborožene sile, ki stalno živijo v teh državah.

Za uresničitev načel Organizacije Združenih narodov bo dala Amerika na podlagi in v smislu zakonov o vzajemni pomoči in varnosti vladi FLRJ vojaško opremo, potrebščine, usluge in ostalo pomoč ob sporazumno določenih pogojih, ki so v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov. Naša država pa bo seveda navzlic ameriški pomoči še naprej razvijala in krepila lastne obrambne moči, pospeševala bo mednarodno sporazumevanje in dobro voljo ter z vsemi močmi sodelovala pri ohranitvi svetovnega miru. Dobro se namreč zavedamo, da je enotna, trdna socialistična Jugoslavija z dobro oboroženo ljudsko armado najmočnejši opornik vsakomur, ki bi se drznil v tem delu sveta začetki z napadalnostjo. Da ne želimo ničesar tujega in da hkrati ne bomo nikoli in nobenemu dali tega, kar je naše, pa dobro ve danes že ves svet.

29. NOVEMBRA BODO V BUČNI VASI ODKRILI PARTIZANSKI SPOMENIK

Člani Zveze borcev na Kamencah bodo na Dan republike, 29. novembra 1951 ob 10. uri dopoldne odkrili v Veliki Bučni vasi pri Novem mestu lep spomenik padlim partizanom in žrtvam fašizma. Delavna Zveza borcev na Kamencah je precej denarnih sredstev za spomenik padlim tovarišem in tovarišicam zbrala sama z raznimi prireditvami, stotisoč dinarjev pa so podarili za spomenik tudi borci in voditelji bivše Gubčeve brigade. Spomenik, ki ga predstavlja obelisk iz umetnega kamna, je bil izdelan v Ljubljani. Plošča z imeni padlih borcev in žrtev okupator-

jev bo s spomenikom vred govorila poznim rodovom o veličastnem obdobju naše narodne zgodovine, ko se je slovensko ljudstvo kakor en moč dvignilo in v ljudski revoluciji obračunalo s tujimi okupatorji in domačimi izdajalci. Spomenik je hkrati dokaz velike zavednosti ljudstva na Kamencah. Daljnjem vrhu. Trški gori, Muhaberju, v Bučni vasi, Bršljinu in v vseh drugih okoliških vaseh, ki je od leta 1941 dalje bilo z vsem srcem na strani Osvobodilne fronte.

Zveza borcev na Kamencah vabi na Dan republike k odkritju spomenika v Bučni vasi svoje padlih partizanov in žrtev fašizma, vse bivše partizane iz domačih in okoliških krajev, borce in oficirje Gubčeve brigade, člane Zveze borcev na Dolenjskem in vse ostale prijatelje Dolenjske. Začetek slavnosti ob 10. uri dopoldne v Veliki Bučni vasi.

DR. VLADIMIR VELEBIT IMENOVAN ZA POSLANIKA V ITALIJI

Z ukazom Predzida Ljudske skupščine FLRJ je bil imenovan za izrednega in pooblaščenega ministra FLRJ v Italiji dr. Vladimir Velebit, bivši pomočnik ministra za zunanjo trgovino. Dosedanji poslanik FLRJ v Rimu dr. Mladen Iveković je prenehal v ministrstvo za zunanje zadeve FLRJ.

Zupančičeva hiša na Vinici in delovna soba v Ljubljani zaščiteni

Minister — predsednik Sveta vlade LRS za prosveto in kulturo je izdal odločbo o zavarovanju Zupančičeve rojstne hiše na Vinici. Po tej odločbi se rojstna hiša pokojnega pesnika Otona Zupančiča na Vinici št. 5, z vsem spomeniškim gradivom, ki je spravljeno v dveh sobah hkrati s spomenikom in ograjenim vrtom pri hiši zavaruje kot kulturni spomenik. Zavarovana pa je tudi pesnikova delovna soba in knjižnica v njegovem zadnjem stanovanju v Nunki ulici št. 4 v Ljubljani hkrati z vso sobno opremo ter knjižnim in ostalim inventarjem.

Novomeška Križatija — kulturni spomenik

V 36. številki Uradnega lista LRS je bila objavljena odločba o zavarovanju ene najstarejših stavb v Novem mestu, zgodovinske Križatije. Zakonito zaščito Križatije bo Mestni ljudski odbor v Novem mestu kot upravni organ odsej skrbel za njeno obnovo in vzdrževanje, stavba pa bo v doglednem času lahko spet služila kulturnim potrebam mesta.

Obisk pri rudarjih v Kočevju

Pred dnevi sta obiskali kočevske rudarje in pripadnike Ljudske milice, ki pomagajo s prostovoljnimi delom v proizvodnji naših rudnikov, godba Ljudske milice iz Ljubljane in drsalna sekcija SD Triglava. V polni dvorani v Šalski vasi je bil zanimiv nastop godbenikov in plesalcev-dralscev, s katerimi so bili rudarji in miličniki zelo zadovoljni. Takih obiskov si rudarji še želijo.

Na Kočevskem oddajajo kmetje namesto žita krompir

Namesto zaostankov v belih žitih so kmetje v kočevskem okraju doslej prodali državi nad 30.000 kg krompirja in 7000 kg koruze. Odkup zdaj hitreje napreduje in bo do konca novembra v celoti zaključen.

K. O.

Večji del trebanjskega okraja bo priključen novomeškemu okraju

Po predvideni novi upravni razdelitvi Slovenije bo ukinjenih poleg številnih manjših krajevnih ljudskih odborov, ki jih je zdaj v naši republiki okrog 1200, (občinskih ljudskih odborov pa bo v Sloveniji približno 500), tudi nekaj manjših okrajev. Zaradi slabe razvitega gospodarstva se bodo nekateri okraji združili, nekateri pa priključili k sosednjim okrajem. Na Dolenjskem bosta razpuščena okraja Trebnje in Grosuplje.

Od okraja Grosuplje naj bi se novomeškemu okraju priključil krajevni ljudski odbor Ambrus in del KLO Zagradec, od okraja Trebnje po tile kraji: Sela — Šumberk, Veliki Gaber, Dobrič, St. Lovrenc pri Veliki Loki, Velika Loka, Trebnje, Dol. Nemška vas, Lukovk, Česnjice, Trebelno, Mirna vas, del KLO Catež, Mirna, Račje selo, Mokronog, del KLO Maškovec, del KLO Telče, St. Rupert, St. Lovrenc pri St. Rupertu, del KLO Vel. Cirknik in Bistrica.

Po dosedanjem predlogu bi se priključili k okraju Ljubljana-okolica KLO Primskovo, del KLO Catež, Mo-

ravče in Sv. Križ pri Litiji, h krškemu okraju pa bi se priključil KLO St. Janž.

Novomeški okraj se bo po združitvi s številnimi kraji sedanjega trebanjskega okraja znatno povečal in bo postal velika gospodarsko zaokrožena celota z izrazito poljedelskim obeležjem in naraščajočo industrijo v mestih in trgih. — Priprave za reorganizacijo okrajev bodo decembra zaključene.

2190 novih traktorjev za naše kmetijstvo

Glavna zadružna zveza Jugoslavije je te dni kupila v Italiji, Nemčiji, Franciji in Angliji 2190 traktorjev, ki bodo dobavljeni v decembru in začetku prihodnjega leta. Razen traktorjev je Zveza kupila tudi večje število traktorskih plugov in nekatere druge stroje.

Zveza bo traktorje in stroje prodajala kmečkim delovnim združenim, državnim posestvom in splošnim kmetijskim združenim po nabavni ceni s pribitkom nabavnih in prodajnih stroškov.

Razmejitveni spor, divje svinje in uničeni prideški...

»Kje bomo vzeli denar, da bomo plačali kmetom škodo, ki znaša po nepopolnih podatkih 90.000 din?« Tako se sprašujejo na okrajni lovski podzvezi v Črnomlju.

»Se daleč nismo zmožni plačati vse škode!« pravijo na lovski podzvezi v Novem mestu. Najbolj upravičeno pa se vprašujejo kmetje: kdo bo povrnil škodo za uničene prideške in razorane travnike in košenine? Škoda, ki so jo letos povzročile divje svinje v obeh okrajih, gre namreč v stotisoče dinarjev.

Poznamo smo se pri obeh lovskih podzvezah, kje je vzrok, da se je škodljiva divjad tako razmnožila in zakaj je lovske družine bolj ne preganjajo. Pokazali so nam na karti predale, kjer se divje svinje v glavnem zadržujejo in odkoder prihajajo delat škodo. Stvar pa je v tem, da so ta področja v sestavi državnega rezervnega lovišča Rog in s tem — prepovedno ozemlje za člane lovskih družin. To je hkrati tudi sporno ozemlje pri razmejitvi državnega in privatnih lovišč, ki se, kakor kaže, nikakor ne more rešiti.

Mislím, da ga ni lovca, ki ne bi potrdil, da so rezervna lovišča za gojitev divjadi nujno potrebna. O tem so si vsi edini. Obstaja pa vprašanje škodljive divjadi, predvsem pa divjih svinj in volkov. Škoda, povzročena zlasti po divjih svinjah, je iz leta v leto večja, tako da je lovske podzveze iz najemnine za lovišča ne morejo plačati. Postavlja se vprašanje: ali zvišati najemnino za lovišča, ali pa naj okrajni ljudski odbor v proračunu predvidi potrebno vsoto za plačilo škode. Zvišanju najemnine bodo ugovarjali lovci, saj so že brez tega prispevki lovskih upravičencev precejšnji. Okrajni ljudski odbori prav tako nimajo preveč denarja, da bi ga razmetavali. Najmanj kar pa je mogoče pričakovati, pa je to, da bi kmetovalci trpeli škodo. Pokreniti je treba torej vse, da se število škodljivih divjadi zniža na takšno število, da bo mogoče preprečevati škodo. To pa bo mogoče le ob pravilni razmejitvi lovišč in večjem sodelovanju lovskih družin in Uprave državnega lovišča Rog.

Ze dokaj časa se bje papirnata voljska med posameznimi lovskimi družinami in lovskimi podzvezami ter okrajnimi ljudskimi odbori Novo mesto in Črnomelj na eni strani, ter upravo drž. lovišča Rog na drugi strani za pravilno razmejitve lovišč. Spor bi moral rešiti Svet za gozdarstvo pri vladi LRS, vendar do danes še ni ničesar ukrenjenega, kar bi kazalo na voljo, da se zadeva hitro in na pravi način reši. Na več predlogov in urgenc lovskih družin, lovske podzveze in okraj. ljudskega odbora v Črnomlju je ministrstvo za gozdarstvo, oddelek za lovstvo, letos 4. aprila pod številko 4438-43 kratko sporočilo, »da se Uprava državnega lovišča v Kočevju s poslanim predlogom ne strinja«.

Da gre v resnici tu samo za majhne površine, navajamo razmejitve, ki jo trdovratno zagovarja uprava državnega lovišča in pa razmejitve, ki jo pred-

lagajo prej navedene ustanove in ki jo narekujejo tudi gospodarski interesi. Po zahtevi uprave drž. lovišča gre razmejitve od vasi Zvirče po cesti na Prevalje - Hinje-Smuka-Dvor-Podturn-Črmošnjice-Blatnik, pod Klečem in Planino na Lahinjo-Grodec-Toplitice-Bistrica - Miklarje - Nemška loka - Predgrad-Kolpa.

Po predlogu zainteresiranih lovskih družin, lovskih podzvez, predvsem pa v interesu kmetovalcev pa naj bi šla razmejitve le nekoliko drugače, in sicer: Zvirče po gozdni poti na Seč,

meja; vendar naj tudi v tem predlogu ne gre za kakšne kvadratne metre površine, če bi bilo treba tu in tam kaj na lico mesta urediti, da bi bilo zadosteno vsem predpisom.

Divje svinje in volkovi se ne zadržujejo toliko v središču kočevskega Roga kot v obrobni goščah. Njihova znana stalna prebivališča so: predel med cestama Hinje-Zvirče in Smuka-Stari log, potem Brezova reber in Radoha, ki sta na območju okrajnih lovišč, predeli pod Planino in Klečem, pod Sredgorjo, Mrzlo drago in Bukovo

Zimska brakada

dalje po cesti pod Volčjo gorico-Novlog-Smuka, naprej po cesti kot jo navaja uprava drž. lovišča do Blatnika, od tam na Kleč-Planino, Kal nad Sredgorjo-križišče nad Slabo gorico po cesti na Hrib-Nemška loka-Brezovica-Videm in od tam do nekdanje cerkve Sv. Duha po vrhu grebena nad gozdom Graščica do Kozić in od tam po robu kolpске doline nad vasi Laze, Vrt in Bilpa. To bi bila obenem dovolj vidna

Volitve OF v okraju Kočevje

V nekaterih vaških odborih OF na Kočevskem kot n. pr. v Brigi, Banji Loki, Novih selih, Polomu itd. so imele osnovne frontne organizacije v preteklem tednu občne zbornice z volitvami novih odborov. Udeležba na volitvah je bila prav dobra. Na občnih zbornicah frontnih organizacij so sekretarji poročali najprej o delu odborov v letu 1951 in pri tem navajali uspehe posameznih krajev, njihov napredek v komunalnem gospodarstvu in ljudsko-prosvetnem delu.

Predvideno je, da bodo volitve v glavnem zaključene do 30. novembra.

goro ter gozd Graščica nad vasjo Predgrad. V teh predelih se predvsem zadržujejo divje svinje.

Poleg te razmejitve pa bi bilo potrebno za uspešno pokončevanje škodljivih divjadi več sodelovanja med lovskimi družinami in upravo drž. lovišč. Priporočljivo bi bili zlasti skupni pogoni, ko zapade prvi sneg. Vsekakor pa je treba to zadevo čimprej urediti na tak ali drugačen način.

Zelje posameznika bo treba podrediti širšim skupnim gospodarskim interesom. Škoda, ki je iz leta v leto povzroča škodljiva divjad, je že tolikšna, da nujno terjaja učinkovitih ukrepov.

Metliški volivci so spregovorili

Da se Metličani vsak dan bolj zavedajo važnosti sodelovanja s svojo ljudsko oblastjo, je pokazal zbor volivcev, ki so se 10. novembra zbrali na volitvah v okrajnem ljudskem odboru.

Tajnica MLO je predala o splošnem delu odbora, vedno več namigov prenaša okrajnega ljudskega odbora. Lokalno gospodarstvo, komunale zadeve, finančno poslovanje odborov in podobno — vse to zahteva pametnega gospodarjenja, sodelovanja vseh odborov in volivcev. Da bi bila ta pomoč bolj občutna, je bilo pri MLO postavljenih pet svetov državljanov: za stanovanjsko, komunale, kmetijsko, prosvetno in socialno-zdravstveno vprašanja. Najbolj je doslej delal stanovanjski svet, medtem ko so se ostali le malo uveljavili. Zato marsikakšen dober predlog volivcev ostane še vedno le — »dobra zamisel!«: nedelavnost svetov pri MLO zato še ne daje mestu potrebne razgibanosti in gospodarskega napredka. Tako je na primer s škropljenjem sadnega drevja, s težkimi stanovanjskimi problemi, s kritiki o potrošniški voji in pod.

Med drugim so na razpravljanju po poročilih odborov govorili volivci o zamenjavi semenskega krumpirja, o gojitvi plemenite ameriške vrbe, ki bi v Logu ob Kolpi lahko dobro uspevala, in podobno. Pri plačevanju davkov Metličani niso med zadržljivimi. Pričevali so finančne zadeve pri MLO pa je podčrtal pomen poravnave vseh davčnih zaostankov še pred uvedbo novega finančnega sistema. Kmetje v Metliki dolgujejo na davških še 144.651 dinarjev, obrtniki pa celo 157.351 dinarjev.

Do 20. novembra bodo lastniki sadnega drevja očistili vsa drevesa, nato pa bodo sadje škropili. MLO bo poskrbel za človeka, ki bo vodil škropljenje. Sodišarstvo je za Belo krajino nadvse pomembno — to je pokazalo tudi živahno odobravanje volivcev,

Še nekaj o »amerikanskih prošnjikih«

Okrajni odbor Zveze borcev NOB v Novem mestu nam je poslal naslednji dopis iz željo, da ga objavimo in povemo, kako gledajo naši partizani in aktivisti na nesramno beračenje za ameriški meseci, o čemer smo v zadnjih mesecih že večkrat pisali.

»V 38. številki Vašega lista ste dne 22. septembra 1951 na strani 5 in 6 in še kasneje lepo opisali »uboge, prezele, lačne in bose« dolenske reveže, ki prosijo »ameriške strice in tete«, naj bi jim poslali najpotrebnejše za življenje, posebno pa mašne knjižice in »paterneštre«, da bodo zanje molili in jim izprosili večno zveličanje. Pokazalo pa se je, da so to premožni kmetje, špekulantski mlinarji in celo državni namestenci. Ta lažnjiva pisma in izjave o slabosti naše države so tako izmišljena in ogabna, da moramo borci narodnoosvobodilne vojne zahtevati poštene ukrepe proti pisemskim takim pisem.

Ali ni 66-letna »porodnica« Ivana Hrovatič potrebna krepke kazni, ali ni so zaslužile s svojim sramotjenjem naše socialistične države kazni tudi Slavka Cimermančič, Pekarekovi, Jožefa Cimprič, Franciška Golobič, Avber Rozika, Pepca Kobe, Pepca Regina, Jožefa Skubic in Franc Brajer. In kaj naj bi zaslužila državna poštarica Francka Turk?

Mi, borci NOV, smo med domovinsko vojno marsikaj pretrpeli, izgubili

smo brate, može in očete, požgane so nam bile domačije, uničeno polje, vinogradi in sadovnjaki. V letih po vojni nismo imeli časa obnoviti lastne domačije, ker smo bili zaposleni z delom za skupnost, vendar pa navzlic temu ne prosimo tako suženjsko niti klečeplazno za drobtinice z bogatinov mize. Mi hočemo našo s tolikimi žrtvami pridobljeno svobodno domovino sami obnoviti, pri tem pa se seveda ne branimo poštnih in nesebičnih pomoči.

Eno pa nam je sveto! To je naša čast in boj za pravice delovnega ljudstva. Prav zato prosimo »Dolenjski list«, ki ima točne podatke in dokaze o teh nepoštenih ljudeh, ki so prosili nezane izselence v Ameriki za pomoč na tako nesramen in za našo delovno socialistično skupnost ponižujoč način, da objavi naše pismo in zahtevo, da se take izkoriščevalce preda ljudskemu sodišču in uvede proti njim in sličnim obrekovalcem kazenski postopek. Koristolovci in breznačajni umazanci zaprosene podpore in pomoči naših zavednih in delovnih rojakov iz Amerike niso bili niti niso najmanj potrebni, še manj pa vredni. Hkrati prosimo, da se objavi v najkrajšem času obsodba teh obrekovalcev naše socialistične domovine.

Borci narodnoosvobodilne vojne novomeškega okraja

Kdo je zaviral delo zadružnikov na Veliki Loki?

Z ustanovitvijo kmečke delovne zadruge »Ivan Cankar« v Veliki Loki so se vaščani povezali v eno veliko družino, katere cilj je bil vsakomur razumljiv: skupno gospodarjenje in — napredek!

Kmalu pa so opazili v svoji sredi zadružniki, katerim besedica »napredek« ni ugajala. Začeli so gledati samo na osebne koristi in na razdor. Svoje škodljivega dela pa niso dolgo uganjali.

Pred okrajnim sodiščem v Trebnjem se je zagovarjalo pred kratkim nekaj kmetov-zadružnikov, ki so rovarili proti zadruzi. Med glavnimi je bil Jože Kotar, ki je s 13 ha celokupne zemlje vstopil v zadruzo leta 1949. Kmalu je začel opuščati delo v zadruzi, lani si je neupravičeno pripisoval delovne dneve, ki jih ni opravil, zadružnikom pa je govoril, da bo izstopil, ker »v zadruzi zanj ni življenja, pač pa bo ustanovil novo zadruzo, tako brez knjigovodstva...« Grozil je članom z nožem in z besedami, da bo po izstopu

obračunal z vsemi, ki se ne bi strinjali z njegovim predlogom za izstop iz zadruge. Martinu Zidarju, članu upravnega odbora, je n. pr. grozil, da ga bo ubil, če ne bo Kotar prišel do kobile »Simle«, katero je vložil v zadruzo. Za izstop je nagovarjal tudi druge zadružnike. Pokazal je svoje prave barve: v zadruzi je vstopil le zaradi plačevanja manjših davkov in obveznih oddaj. Pri njegovem razdiralnem delu mu je vneto pomagala žena Franciška, ki je lani naredila v zadruzi komaj 35 delovnih dni, letos pa še — nič. Pridobila sta na svojo stran tudi Gliho Terezijo, mater 11 otrok, da je začela odtegovati otroke od dela v zadruzi in jih zadrževala na obiščni ali pa jih pošiljala na pomoč zasebnim kmetom.

Delo v zadruzi bi močno zaostalo, če seveda ostali zadružniki ne bi delali namesto lenuhov. Čeprav se je Kotar izgovarjal, da je le »za šalo« nagovarjal zadružnike k izstopu, je to kaj čudna šala. Zadružniki, ki hočejo naprej, takih šal niso mogli razumeti. Zaradi razširjanja lažljivih vesti o zadruzi, gospodarskega zaviranja zadruge in nagovarjanja drugih zadružnikov k izstopu je okr. sodišče obsodilo Jožeta Kotarja na 1 leto in 6 mesecev strogega zaporu ter zaplenbo celotnega premoženja z zakonitimi omejitvami. Kotar Franciška je bila obsojena na 6 mesecev, Gliha Terezija pa na 4 mesece zaporu. Pri slednji je sodišče upoštevalo število nepreskrbljenih otrok in ji zato zmanjšalo kazen.

Zadruza, očiščena zavračev in nergačev-lenuhov pa bo krepko zoraala nove brazde v pravem tovarištvu in ljubezni do slovenske zemlje. A. Z.

Metliški zadružniki so letos po stari šegi preimenovali mošt v vino

Na večer 10. novembra so se vsi delavni člani KDZ »Partizan« v Metliki zbrali v prostorih, ki so ga sami predelali iz razmeroma velikega hleva v čedno skladišče, ki služi obenem tudi za vinsko klet. To skladišče je bilo za lanske prideleke dovolj prostorno, letos je že bolj tesno, prihodnje leto pa izgleda, da bo že kar premajhno. Tudi to je eden izmed vzrokov, da naši zadružniki tako radi govorijo o velikih delih, ki so še pred njimi.

Udeležba je bila številna, prav tako kakor vselej in pri vseh delih. Sestanek, ki je bil sklican ob izpolnitvi letnega plana, je prisostvoval tudi predsed-

nik zadruge Ivan Urh, ljudski poslanec belokranjskih nižin. Na ta večer res ni ničesar manjkalo. Najprej je bila zadružna večerja, potem pa rajanje, ki ga je spremljalo nešteto starih in novih borbenih in narodnih pesmi. Vesela in dolga je Martinova noč, prav tako je naša povest, le žal, da to ni mogoče opisati. Čim pa so naši zadružniki vsak na svoj način ugotovili, da ne pijejo več mošta, ampak vino, so drug drugemu želeli lahko noč.

Metliška KDZ »Partizan« je od svoje ustanovitve priredila že marsikaj zabavnega in veselega za svoje člane, toda o tem ni — začuda — ničesar zvedeli niti Janez Popotni... R. R.

Angela Struna ubira napačne strune

Angela Struna v Zužemberku je huda na obvezne oddaje. Ob neki priliki, ko je bila posebno nataktna, je vedela celo povedati, da so tisti, ki »pobirajo obvezne oddaje« — tihi in da živijo samo tisti »na stolčkih«, pa da še ti ne bi živeli, če jih kmet ne bi podpiral. Angela si je izbrala ne-hvaležno področje za svoje besedičenje. Rada bi razbijala povezanost mesta in vasi, niso ji vseh uredbe naše ljudske oblasti in podobno. Ko jo je obiskal miličnik žužemberške postaje LM, da bi jo povprašal kako misli s temi rečmi, pa je proti možu dejala takole:

»Ti cigani me hočejo vzeti...«

Na vprašanje miličnika, kaj je rekla in koga je s tem »ciganom« mislila, se je Angela Struna začela izmikati po-

štenemu odgovoru, nato pa je le priznala, koga si je pod »ciganom« predstavljala.

Odnos Angele Strune do ljudske miličnika je značilen za njeno stališče do naše ljudske oblasti. Marsikaj padajo s strani nezavednih državljanov ali pa raznih špekulantov grobe besede na račun Ljudske milice. Ljudje, ki tako govorijo, seveda nečesto vedo, kako naporna je ta služba. Nečesto vedo, da je služba miličnika izredno odgovorna in težka. Zato se bo gospa Angela Struna zagovarjala pred pristojnimi organi, kar jo bo poučilo, da naši zakoniti strogo kaznujejo vsako žalitev človeške dostojanstvenosti, prav tako pa tudi zmerjanje organov ljudske oblasti.

Naše gospodarstvo potrebuje dobre strokovne delavce

JOŽE ZAMLJEN-DREJČE

knjižice, ga je treba opomniti, da jo pokaže. Pripomniti moram, da so bili primeri zelo redki, da bi bile knjižice pregledane in podpisane, kar je daljo učenec misel, da marsikatera podjetja ali mojstri ne jemljejo šole resno in njenega prizadevanja za izboljšanje učnih in vzgojnih uspehov.

Vajenec je še mlad človek, ki je potreben vodstva in nadzorstva. Le redki so primeri, da mojster vpraša za delo učenca v šoli. V navado je prišlo celo to, da pušča učenca popolnoma prostega. Vsekakor je tak način kvara za vzgojo učenca, ki je v najbolj »nerodnih letih«. To so leta, v katerih je vzor mladim ljudem človek, ki ne da dosti na splošno veljavna pravila človeške družbe, ampak dela raje, kakor pravimo, po svoji glavi. Taki vzori privedejo učenca v gospodarstvu na stran pola in težko je to pozneje popraviti. Pa ne samo to. Poleg vseh že zgoraj navedenih zaprek v vzgojnem delu je še ena, ki je po mojem mnenju glavna ovira za vzgojo učenca v zavednega in predanega delavca in obrtnika, da je v pravem odnosu do dela in delovne discipline. Ne gre samo za pravi odnos do dela, temveč gre za dvig proizvodnje, gre za celotno mišljenje in življenje delavca in obrtnika v današnje gospodarsko stvarnost, gre za pogled v bodočnost našega razvijajočega se samostojnega gospodarstva.

Mnenja sem, da učenec teh lastnosti, ki sem jih pravkar naštel ne prinese s

seboj ampak mu jih moramo privzgojiti in mu vcepiti čut odgovornosti do poklica, do kolektiva, ki neprestano ustvarja nove dobrine za dvig življenjskih potreb delovnih množic. Večina učenec se rekrutira iz kmečkih družin, iz družin malih kmečkih pridelovalcev in kmečkih delavcev. Rekrutirajo se iz krajev, ki so še globoko zasidrani v patriarhalnosti, v miselnosti osebnostnega dviganja. Vsa ta miselnost pa se še veča z vzgojnimi metodami tako mislečih obrtniških pomočnikov in mojstrov. Ne mislim s tem reči, da so vsi enaki, vendar je vzgojna moč tako čutečih veliko močnejša, kot pa oni, ki so v vsem svojem življenju tuji in oddaljeni patriarhalnim prilikam, v katerih so živeli novi učenci v gospodarstvu. Za take mlade ljudi so potrebni močni in oprizemljivi zgledi, da se jih oprimejo in da začno nov način življenja, da vstopijo prekašeni in prevzgojeni s socialističnim duhom v novo življenje, sila odgovornim pred celotnim delovnim ljudstvom. Ali je možno, da bo učenec, ki trenutno menjuje vtise, spreminja način vzgoje, večkrat na dan menja okolico, pravilno vzgojen in bo postal značilen človek? Prav gotovo ne! Vtisi se tako hitro menjajo, da ostanejo le bežni in večajo želo po starih, ustaljenih prilikah. To je eden izmed večjih vzrokov, da uspehi niso in ne morejo biti veliki.

Precej primerom poznam, ko so taki vzori spodkopali moralne in zdravstvene

osnove mladega človeka. Posebno še dan današnji čas, ko so slabe stanovanjske prilike, prehrana tudi ni najboljša, ni utrjena po vsaki vojni zrahljana morala, moramo paziti in nadzorovati življenje učenec v gospodarstvu. Idealno bi bilo, da bi imeli v Novem mestu vajeniški dom, v katerem bi imeli ti mladi ljudje prepotrebno nadzorstvo in vzgojo. Mnenja sem, da bi obrtna zbornica skupno z vsemi ostalimi podjetji in mojstri — ne sicer lahko — vendar pa zadovoljivo rešila to vprašanje, ki vedno bolj grozeče kaže svoje rane. Ali veste, da ima skoraj tričetrtina teh mladih, doraščujočih ljudi samo enkrat na dan toplo hrano in se jih skoraj polovico opaja z alkoholom, da skoraj vsi kade? Vse to močno vpliva na mladega človeka, ki poleg vsega še telesno dela. Te posledice se pokažejo v kasnejših letih in so vidne šele tedaj, ko bi moral človek imeti največ moči in sile. Vse to se da odpraviti z ustanovitvijo vajeniške menze, kjer bi vajenci dobili ob pravem času primerno hrano. Na vsak način mora biti to skrb delodajalcev, če hočejo, da bodo imeli dober in zdrav strokovni naraščaj. Poudariti moram, da so to zelo resni problemi, ker ogrožajo napredek v uspehih in proizvodnji.

Učenec, ki je sedaj v delavnici in v šoli, bo kmalu postal član naše skupnosti, marsikdo bo tudi na vodilnem mestu. Prav zato moramo skrbeti zanj, če sam po svojih nagnjenjih ne najde poti do samozobrazbe. Kje se mu bo izoblikoval

pravi odnos do ljudi, njegovo vedenje, če ne v različnih kulturno umetniških in prosvetnih društvi ali aktivih? Zelo zmotno je mišljenje, da je vsako tako delo nepotrebno ali še celo škodljivo za mladega človeka, posebno pa še za učenca v gospodarstvu.

Kar pogledimo statistiko, ki sem jo napravil pri 120 učencih v gospodarstvu. Do pred kratkim se ni nihče od njih pečal s petjem ali glasbo. Samo 10% učenec v gospodarstvu je redno hodilo v knjižnico in še ti so največ brali detektivske in romantične romane. Samo 3% so se pečali z dramatikom. Redno je obiskovalo gledališče samo 8%, kino pa jih je obiskovalo samo 25%. Vsi ti obiskovalci so najbolj hvalili romantične in gangsterske gledališke predstave in filme. Najbolj všeč jim je bil film »Tarzan«, v zelo vzgojni igri »Globoko se korenine« pa jim je bil najbolj všeč prizor, ko je ameriški policaj pobil na tla zamorca. Najbolj jim je všeč knjiga »Tarzan v džungli in male slikanice iz »Jutrovih zbirk«. K predavanjem jih je redno hodilo 1 do 2% in k telovadbi samo 6%. Ljudska tehnika je zanimala samo 4% itd.

Kaj se vam ne dozdeva, da so ti mladi ljudje močno oddaljeni od naših vsakdanjih kulturnih in gospodarskih potreb in na kak način ne moremo vzgojiti dobrega člana človeške družbe? Saj je vendar poznano, da glasha plemeniti duha in srce, da gledališka umetnost daje uglašenost v družbi, da knjiga širi ozorje, da je, kratko povedano, kulturno prosvetno življenje najboljši in naimočnejše vzgojno sredstvo. Prav to bi hotel povedati ob tej priliki. Vajenec je nov

PREDPISI IN UREDBE VELJAJO ZA VSE!

V zadnjem času se v Novem mestu množijo primeri, da posamezniki ne upoštevajo predpisov cestnega prometa, navzlic ponovnim opozorilom hodijo čez železniški most, vznokir prehitene vozila na mostu itd. Organi ljudske oblasti odkrivajo ob raznih prilikah po vaseh primere nedovoljene posesti štetnega orožja, dasiravno je bilo že nešteto krat poudarjeno, da ni nihče upravičen do strelnega orožja, kdor nima za to oblastvenega dovoljenja. Pri zagovorih zaradi prekrškov cestnega reda in prometa se krivci navadno izgovarjajo na nevednost, opravičujoč se, da so nek prekršek zakrivali prvič, zaradi prepovedane hoje čez most pa navajajo posamezniki najčudovitejše izgovore in izmišljotine. Pri najdenem orožju se izgovarjajo starši na sicer

polnoletne sinove, češ »... da so to reč privlekli otroci domov še med vojno ali pa takoj po vojni« ... tega tako ne uporabljamo, saj nam leži kar tako doma« ter podobno.

Organi ljudske oblasti, ki so ponovno opozorili prebivalstvo na upoštevanje vseh prometnih predpisov, cestnega reda, upoštevanja nočnega miru, na zakon o posesti in nošnji lovskega ter ostalega strelnega orožja, bodo odslej v ugotovljenih primerih morali krivce kaznovati strožje kakor so jih doslej. Izdani predpisi in uredbe veljajo brez pogoja za vse državljane, zato se v prihodnje ne bodo mogli jemati v obzir nikakoli izgovori, da posamezniki »ni so vedeli« za to ali oni sicer obče znano prepoved ali cestno-prometni predpis.

Konferenca žena Novega mesta

Pretekli petek so se zbrale žene Novega mesta k letni skupščini. Dobra udeležba, veliko zanimanje za delo organizacije in nadvse živahno razpravljanje o perečih problemih, ki zanimajo sodobno ženo, vse to je dalo pravo sliko razgibanega dela, ki ga je zabeležila organizacija AFŽ v preteklem letu.

O novih gospodarskih ukrepih je poročala tovarišica Milka Kolenc, poročila o dosedanjem delu odbora pa je podala tovarišica Angelca Pretnarjeva. V razgibanem razpravljanju so žene med drugim govorile tudi o otroški restavraciji v Novem mestu, praktičnih gospodarskih tečajih, v vzgoji otrok v osnovni šoli, o polizkusih duhovščine, kako privabljati otroke k verouku, o

Domu igre in dela in o vrsti zanimivih vprašanj. Ob zaključku konference je govoril tudi sekretar okrajnega komiteja KPS tov. Martin Zugelj in podal ženam kratek, a jednat politični pregled s posebnim ozirom na delokrog organizacije naših žena v sedanjih pogojih našega gospodarstva. Dotaknil se je vseh važnih notranjih in zunanjih političnih vprašanj, vzgoje otrok v šoli in izven nje, predvsem pa tudi vzgoje odraslih ljudi, ki naj vzgajajo mladino v dobre državljane. Pri volitvah je bila soglasno izvoljena za predsednico tov. Angelca Pretnar, za tajnico pa tov. Francka Pungercar. — Nadvse uspelo konferenco so žene zapustile z vidnim zadovoljstvom.

Letošnji Teden tehnike v okraju črnomelj

Za otvoritev Tedna tehnike so v okraju Črnomelj pripravili razstavo, kjer so razstavljala podjetja in osnovne organizacije ljudske tehnike. Med razstavljali so bila podjetja: rudnik Kanizarija, Tovarna učil, Radio-center, Okrajno gradbeno podjetje, Elektro-Ljubljana (DES), Zvezolavarna in še nekaj privatnih obrtnikov ter modelarji, brodarji, radioamaterji, fotografi in elektro-tehnik. Razstava po izlozih je v Črnomlju zanimala vsakega posameznika.

VABILO

Krajni odbor Zveze borcev Kamence pri Novem mestu vabi svoje padli borci v žrtve fašizma, vse bivše partizane domačega kraja, borci in oficirje Gubčeve brigade, člane ZB in vse ostale na slavnostno otvoritev

PARTIZANSKEGA SPOMENIKA

v Veliki Bučni vasi pri Novem mestu, ki bo v četrtek 29. nov. 1951 ob 10. uri dopoldne. Sodeluje godba JA iz Novega mesta in pevski zbor SKUD »Dušan Jereb«. — Po odkritju spomenika pogostitev svojcev in gostov. Popoldne ljudska zabava v Bučni vasi.

Kino

KINO NOVO MESTO PREDVAJA:
Od 23. do 26. novembra: angleški film »OBALA«. Predfilm: Kulturno življenje NRM.
Od 27. do 29. novembra: jugoslovanski film »BARBA ZVANE«. Predfilm: filmske novosti št. 40.
Od 30. novembra do 3. decembra: angleški film »FANY«. Predfilm: Velika Britanija-Jugoslavija II.

Oglaš

CEVLJAERSKO PRESIVALKO z morebitno prakso sprejme takoj v službo mestno podjetje Unjarski proizvodni, Črnomelj. Glede ostalega osebnega dogovora. — 125

NAGROBNO PLOŠČO, spomenik, okvir ali robnik, graviranje rumenih in črnih črk vse to vam oskrbi Mestno kamnoseštvo MLO Novo mesto v Geršičevih ulici 8, poleg novega mostu v Razgov logu.

PREKLIC. Preključen osebo izkaznico št. 0315.673, izdano na ime Dragan Alojz iz Šmarjete. — 123

ZAHVALA. Podpisana se zahvaljuje zdravnikom in osebju bolnišnice v Kandiji za pomoč in prijazno postrežbo v molli bolezn. — Marija Volting, Bučna vas.

član naših bodočih gospodarstvenikov, tako kot so v današnjem času prav obrtniki postali nov kader naše današnje gospodarske podjetnosti. Poleg tega pa so bili obrtniki v času, ko se je dvigala naša narodna zavest in naše gospodarstvo edini, ki so krepko stali v naši ustvarjalnosti, v naši finančni moči in v naši kulturni tvornosti. Prav nesmiselno bi bilo, če bi obrtniki danes, ko imamo vse pravice in vso iniciativo za dvig gospodarskega stanja v posameznih pokrajinah naše domovine, postali pasiven del naše kulturnosti in naše prosvete, ki je vedno rasla na delu obrtnikov in podjetij. Prav zato ne zavirajte obrtni in malo proizvodniški mladini udeleževanja v kulturno prosvetnih društvih! Prav tem je nujna potreba, da se udeležujejo v tej panogi, da bo lahko izpolnjevala vse tisto, kar izpolnjujemo danes mi, t. j. izboljševati našim znanjem lepše in boljše življenje kot za imamo mi.

Prav te naloge, ki se stavljajo pred nas, pa nam narekujejo, kar sem že v prejšnjem poglavju tolmačil, t. j. da osnujemo lep in vsem nalogam ustrežajoči internat ali kakor bi s preprostimi besedami povedal: ne samo stanovanje in hrano, temveč dom, kjer bo naš obrtni in industrijski mladinec imel prostor, kjer bo dobro in udobno živel in imel starejšega tovariša, ki mu bo svetloval kaj in kako naj dela in kjer bodo vsi naši mladinci dobili dovolj moralne, strokovne in kulturno prosvetne pomoči.

K popolni oskrbi v internatu in menzi spada prav gotovo tudi popolna zdravniška oskrba in reden zdravniški pregled vsako leto ali še boljše vsakega pol leta. Mogoče mi bo kdo oporekal v tem

oziru. Toda — temu ni tako! Poglejmo si stvar od blizu! Učenci v gospodarstvu so v letih največjega telesnega in duševnega razvoja. Njihovo delo je, skoraj bi lahko rekli, enako odraslemu človeku, zato kaj lahko nastanejo razne motnje in bolezn. Bil je primer, ko se je šele na pomočniškem izpitu ugotovilo, da učenec ne more napraviti pomočniškega izpita zaradi opešanja vida. Če bi bil reden zdravniški pregled, bi se kaj takega prav gotovo ne zgodilo. Zdravnik bi učenca predlagal drugo stroko in učenec bi bil danes pomočnik ali izučen delavec, tako pa mu je bila učna doba brez haska, ker je postal le priučen delavec v isti stroki, v kateri ni mogel položiti pomočniškega izpita.

Mnenja sem, da je nujno potrebno organizirati v novomeškem okraju obrtno mladinski dom in k temu priključiti menzo, za kulturno-prosvetno udeleževanje pa ustanoviti kulturno umetniško društvo vajencev. Marsikdo pravi, naj bi bili vajenci vključeni v posamezna kulturno prosvetna društva. Izkušnja nam je pokazala da v kulturno prosvetna društva učenci v gospodarstvu ne vstopajo radi iz čisto enostavnega vzroka, ker se po-čutijo v njih manjvredne v pevskem, glashenem in iglarskem znanju med že starimi pevci, godbeniki ali igralci. Prav zato bi bilo po mojem mnenju bolje ustanoviti samostojno kulturno prosvetno društvo vajencev v gospodarstvu, ki bo dajalo učencem prve osnove, jim vžigalo veselje do prosvetnega dela in sigurne nastop. Tako društvo bi postal nekak rezervar za kulturno prosvetne delavce v starejših društvih, kakor so razni SKUD in KUD.

Za poglobitev in razširitev obzora

NA OBISKU V DIJAŠKEM DOMU V DOL. TOPICAH

Z ustanovitvijo nižje gimnazije v Dol. Toplicah, kateri je bil dodeljen precej velik okolišč, je bilo treba misliti tudi na ustanovitve internata za dijake, ki so oddaljeni po osem pa tudi več kilometrov od šole. S pridobitvijo zasnove stanovanja, ki pa ga je bilo treba še temeljito popraviti in opremiti, je bil dijaški dom že lani toliko urejen, da je pod svojo streho lahko sprejel dijake. Sedaj predzadajo je eno sobo, da bo mogoče sprejeti še nekaj mladine, ki želi stanovati v internatu.

Dijaški dom ima tudi menzo, kjer dobivajo dijaki dobro, tečno in izdatno hrano. Dijaki se v svojem domu počutijo prav dobro, nekateri celo bolje kot doma, ker so z vsem preskrbljeni. Hišni red je strog in se ga je treba tudi držati. Študij dijakov je vsako popoldne od 15. do 18. ure pod vodstvom pedagoškega vodje. Po odmoru je večerja, ob 20. uri pa morajo vsi spat.

Veliko skrb posveča internatu gimnazijsko učitelstvo. Upravnica Teodora Bajec skrbi, da je povsod vse v redu in da so dijaki zadovoljni. Pomen internata in dobro preskrbo govejence priznavajo tudi starši otrok, ki vidijo, kako dobro so njihovi otroci preskrbljeni v internatu in kolikšno skrb posveča upravno osebje učeli se mladini.

ST. JERNEJ

Velika motorna mlatilnica, ki je menda last Zadrugaškega sklada, je že od mlade pšenice do nedavnega vedrila na prostem, izpostavljena dežju in soncu. Do konca meseca oktobra je bila še vedno na prostem; končno so se je le usmili in jo zapeljali pod streho novega skladišča Zadrugaškega sklada poleg delavnice. Malo več skrbi bi bilo treba imeti za stroje skupne lastnine. Če že ni dovolj stree, pa bi vsaj z lepenco zaščitili na mestu, kjer je.

GRADISČE

Plačevanje davčnih zaostankov in četrti akontaacije se bliža kraju. Do 10. novembra je bilo plačanih že nad 80 % celotnega predpisa in to brez vsakršnega administrativnega ukrepa. Da poteka plačilo davka dokaj redno, je precejšnja zasluga novega administratorja na krajevnom ljudskem oboru tov. Čretinika. Neposredno korist od tega bodo imeli sami davkoplačevalci, ker se bodo z rednim in pravočasnim plačevanjem davka izognili visokim stroškom prisilne izterjatve.

TREBNJE

Plačevanje davkov poteka v trebnjskem okraju zelo dobro. Doslej so davkoplačevalci plačali 45 odsto vseh davkov brez kakršne koli pridržane ali kazni. Na seji Ribarskega združenja v Novem mestu pa je svoj go odškodninsko zahtevo v znesku 10.000 dinarjev uveljavila pred civilnim sodiščem.

PREČNA

Samostojna ribiča mlinar Pavel Kic iz Prečne in žagarski pomočnik Jože Uršič sta se spravila nad ribe v Temenici kar z dinamitom. Kic je bil zato obsojen na 2000 letni prisilni del 500 dni denarne kazni. Ribarska združenja v Novem mestu pa je svoj go odškodninsko zahtevo v znesku 10.000 dinarjev uveljavila pred civilnim sodiščem.

DELO SVETA ZA KOMUNALNE ZADEVE V DOL. TOPICAH

Svet za komunalne zadeve je pred dnevi na svoji seji sprejel več važnih sklepov, ki bodo za razvoj zdravilišča važnega pomena. Seji je prisostvoval tudi okrajni poravnatelj tov. Miroslav. Razpravljali so o vodovodu, regulacijskem načrtu kraja in stanovanjskem vprašanju. Ker je bil bil član krajevnega sveta za komunalne zadeve Jože Poljanec, pravičnik na drugo mesto, je bil za njegovega naslednika določen sedanji ravatelj zdravilišča tov. Martin Kene.

Odbor za vodovod zaradi raznih težkoč ni delal šest mesecev. Vodovod je v zelo slabem stanju, tako da je zdravilišče večkrat tudi prenehalo delovati. Na seji so sklenili, da mora predsednik sveta izposlovati po možnosti še letos pri Komiteju za turizem in gostinstvo primeren kredit za popravilo vodovoda. Za ta kredit naj bi se takoj nabavil potreben material za gradnjo. Novih plan pri javnem vodovodu ne bodo več delali, pač pa uporabljati, kolikor jih je mogoče, za navedene namene in v zdravilišču. Posamezni gospodarji naj skrbijo za to, da si sami napeljejo vodovod v svoje zgradbe.

Za razvoj zdravilišča je nujno potreben regulacijski načrt, o katerem se precej govorilo že vsa leta po osvoboditvi. Doslej še ni bil izdelan, kar zelo ovira gradnjo novih stavb. Takoj po osvoboditvi je ing. Stitar

sklepe izdelal situacijski načrt v velikem obsegu in pri tem je ostalo. Upravnik invalidskega doma tov. Tomlje, ki se zelo zavzema, da bi zdravilišče prišlo čimprej do regulacijskega načrta, je poročal, da pride že prihodnji teden od Urada za urbanizem in komunalno tehniko ing. Gvardjančič, ki ima nalogo, da januarja in februarja 1952 napravi regulacijski načrt zdravilišča Dol. Toplice. Tudi tov. More se je zavzel za regulacijo zdravilišča, ki se iz leta v leto bolj razvija, zlasti pa še za regulacijo Sušice, v kateri se nabira vsa nesnaga, kar povzroča nevarnost epidemij — zlasti tifusa — zaradi katerega bi se moralo zdravilišče zapreti tudi sredi glavne sezone.

Na seji so razpravljali še o rešitvi občutne stanovanjske krize. S tem v zvezi je treba poskrbeti za lekarno in za zdraviliški kraj prepotrebno higijensko brivnico. Razpravljali so tudi o potrebi nove klavnice in o odstranitvi ruševin, ki kaže zdraviliški kraj.

GROBLJE PRI ST. JERNEJU

Ker je ukral volj detetje izpod kožolca Janeza Lekšeta in Marije Cujnik iz Groblja pri St. Jerneju (vredne 12.000 din) je bil posestnik Franc Luzar, lastnik 14 ha zemlje, doma iz Hrvaškega broda št. 15 pri Zameškem obsojen pred okrajnim sodiščem na 6 mesecev zapor, plačilo stroškov kazenskega postopka in na 500 din povprašalne.

IZ METLIKE

V počastitev štiričistoletnice slovenske knjige sta gimnazijali in osnovnošolski učiteljski zbor pripravila razstavo slovenske knjige. Razstava je bila odprta ves dan. Obiskalo jo je okrog dvesto ljudi. Posebno pozornost zasluži delstvo, da je polovica teh obiskovalcev iz okoliških vasi. Okusno okrašen prostor in v njem razstavljene knjige so pritegnile vso pozornost. Morda je prav pripomniti, da smo pokršali še marsikoga, ki bi bil moral ogledati knjižni kulturni izraz slovenskega naroda.

Organizacija AFŽ je za žensko mladino pripravila gospodinski tečaj. Za tečaj se je prijavilo 46 deklet. Do 20. jh je iz metliške okolice. Zaradi pomanjkanja prostora so se kandidatske morale razdeliti v dve skupini. V zimski tečaj so sprejela dekleta iz okolice, Metličanke pa pridejo na vrsto proti pomladi.

V tečaju se dekleta učijo praktičnega gospodinstva, kuhanja, pospravljanja, vmes so vpleteni nasveti za pranje, likanje, čiščenje, mazanje, poliranje in krojenje in živje zanimivosti. Poučeval bo zdravniška življnorojska in vzgojna predavanja. Nekaj časa

Gibanje prebivalstva

V OKRAJU NOVO MESTO

V mesecu oktobru se je v novomeškem okraju rodilo 132 otrok, od tega 64 dečkov in 68 deklic. Porok je bilo 17, umrlo pa je 54 oseb (26 moških in 28 žensk).

Porokili so se: Komandir NZ Banko Ignac iz Kopra in delavka Plantan Rozalija iz Stopič. Električar Brudar Branislav in bolnišniška strničnica Božič Kristina, oboja iz Novega mesta. Tesar Miroslav iz Strazja in Ljanka Ana iz Dolza. Delavec Petrička Zvonko in delavka Hrgar Marija, oboja iz Smihela. Podoficir JA Radičević Dragan iz Slavkovic — Srbija in zasebnica Jozovič Frančiška iz Novega mesta. Ključavničar Zupančič Avgust iz Smihela in Povše Marija iz Novega mesta. Podoficir JA Dimitrijevič Kostadin in gospodinja Mitovska Marija, oboja iz Prečne. Logar pri OLO Klobčar Franc iz Podgrada in učiteljica Fabian Radojka iz Uršnih sel. Knjižgospodinja Tretnjak Zvonimir iz Smihela in gospodinja Koplj Marija iz Novega mesta.

Sin kmeta Novak Franc iz Rake — Krško in hči kmetice Jozefa iz Završkega. MizarSKI pomočnik Hančič Franc iz Mengša in kuharica Cizerl Stanislava iz Zbur.

Kmet Saje Anton in zasebnica Svetlin Marija, oboja iz Mirne peči.

Kmetič delavec Lekša Franc in šivilja Korosec Karolina, oboja iz Prekopa. Cevlarski pomočnik Modic Alojz iz Orehovice in trgovec Miroslav iz Prekopa. Smarja. Delavec Čigola Miroslav iz Jesenic in kmetič delavka Škoda Branislava iz Prekopa.

Nomešence Košiček Franc iz Novega mesta in servirka Gruden Martina iz Bele cerkve.

Delavec Bizovičar Vincencij iz Slov. Javornika in hči kmetice Avguštin Veronika iz Uršnih sel. — Cestitamo!

Umrli so:

Užitkar Kalušič Jozefa, 76 let, iz Smihela. Hči tesarja Kastelic Spelca, 1 mesec, iz Uršnih sel. Užitkar Stine Anton, 73 let, iz Novega mesta. Gospodinja Zupančič Valburga, 85 let, iz Novega mesta. Sin delavca Potocar Milan, 6 dni, iz Novega mesta. Kmetiča Prešeren Frančiška, 53 let, iz Smolenje vasi. Hči mizarja Prah Ivanka, 9 mesecev, iz St. Ruperta. Gospodinja Mrgole Marija, 66 let, iz Skočjana. Delavec Umek Alojz, 48 let, iz Tršičke. Kmet Stine Karol, 63 let, iz Novega mesta. Kmet Kuplenik Ferdinand, 55 let, iz Suhora. Kmetiča Zorman Marija, 31 let, iz Nemske vasi. Hči kmetice Andrejčič Jozefa, 28 let, iz Gradišča. Gospodinja Selko Marija, 69 let, iz Kamene. Užitkar Veronika Jurij, 74 let, iz Kamene.

Sin kmeta Cimermančič Franc, 15 let, iz Podgrada. Hči delavca Cimermančič Jozefa, 1 mesec, iz Podgrada. Užitkarica Koranč Marija, 71 let, iz Podgrada. Užitkarica Novak Marija, 81 let, iz Smolenje vasi. Gospodinja Judež Marija, 71 let, iz Smolenje vasi. Gospodinja Može Cecila, 87 let, iz Stopič. Gospodinja Čej Marija, 42 let, iz Strazja. Gospodinja Hrovat Marija, 79 let, iz Stopič. Matičar Gutman Franc, 48 let, iz Dol. Toplice. Sin mizarja Novak Slavko, 2 meseca, iz Uršnih sel. Užitkar Kopina Janez, 81 let, iz Bele cerkve.

Užitkarica Gorjun Jozefa, 79 let, iz Gradišča. Gospodinja Škedič Frančiška, 47 let, iz Gradišča. Užitkarica Ambrožič Marija, 77 let, iz Orehovice. Sin kmetiča Jurčič Karol, 24 let, iz Prekopa. MizarSKI vaience Matar Franc, 17 let, iz Ljubljane. Kmet Kresal Martin, 66 let, iz Zameškega. Kmet Kresal Martin, 66 let, iz Zameškega. Užitkar Bohar Janez, 92 let, iz Aidovec. Hči kmeta Kodolčič Anica, 1 mesec, iz Dvora. Sin kmetice Hočvar Jozef, 7 mesecev, iz Aidovec. Kmetica Mirič Ana, 69 let, iz Dvora. Kmet Kumel Jakob, 69 let, iz Dvora. Kmet Novak Jozef, 72 let, iz Ratja. Sin kmeta Skufca Vincencij, 18 let, iz Sela-Hinje. Užitkarica Kresal Franc, 83 let, iz Smihela pri Zuzemberku. Gospodinja Smalc Ana, 62 let, iz Mirne peči. Kmet Pust Anton, 75 let, iz Globodla. Cevlarski pomočnik Kraševac Martin, 17 let, iz St. Petra.

Užitkarica Kalušič Jozefa, 76 let, iz Smihela. Hči tesarja Kastelic Spelca, 1 mesec, iz Uršnih sel. Užitkar Stine Anton, 73 let, iz Novega mesta. Gospodinja Zupančič Valburga, 85 let, iz Novega mesta. Sin delavca Potocar Milan, 6 dni, iz Novega mesta. Kmetiča Prešeren Frančiška, 53 let, iz Smolenje vasi. Hči mizarja Prah Ivanka, 9 mesecev, iz St. Ruperta. Gospodinja Mrgole Marija, 66 let, iz Skočjana. Delavec Umek Alojz, 48 let, iz Tršičke. Kmet Stine Karol, 63 let, iz Novega mesta. Kmet Kuplenik Ferdinand, 55 let, iz Suhora. Kmetiča Zorman Marija, 31 let, iz Nemske vasi. Hči kmetice Andrejčič Jozefa, 28 let, iz Gradišča. Gospodinja Selko Marija, 69 let, iz Kamene. Užitkar Veronika Jurij, 74 let, iz Kamene.

Sin kmeta Cimermančič Franc, 15 let, iz Podgrada. Hči delavca Cimermančič Jozefa, 1 mesec, iz Podgrada. Užitkarica Koranč Marija, 71 let, iz Podgrada. Užitkarica Novak Marija, 81 let, iz Smolenje vasi. Gospodinja Judež Marija, 71 let, iz Smolenje vasi. Gospodinja Može Cecila, 87 let, iz Stopič. Gospodinja Čej Marija, 42 let, iz Strazja. Gospodinja Hrovat Marija, 79 let, iz Stopič. Matičar Gutman Franc, 48 let, iz Dol. Toplice. Sin mizarja Novak Slavko, 2 meseca, iz Uršnih sel. Užitkar Kopina Janez, 81 let, iz Bele cerkve.

Užitkarica Gorjun Jozefa, 79 let, iz Gradišča. Gospodinja Škedič Frančiška, 47 let, iz Gradišča. Užitkarica Ambrožič Marija, 77 let, iz Orehovice. Sin kmetiča Jurčič Karol, 24 let, iz Prekopa. MizarSKI vaience Matar Franc, 17 let, iz Ljubljane. Kmet Kresal Martin, 66 let, iz Zameškega. Kmet Kresal Martin, 66 let, iz Zameškega. Užitkar Bohar Janez, 92 let, iz Aidovec. Hči kmeta Kodolčič Anica, 1 mesec, iz Dvora. Sin kmetice Hočvar Jozef, 7 mesecev, iz Aidovec. Kmetica Mirič Ana, 69 let, iz Dvora. Kmet Kumel Jakob, 69 let, iz Dvora. Kmet Novak Jozef, 72 let, iz Ratja. Sin kmeta Skufca Vincencij, 18 let, iz Sela-Hinje. Užitkarica Kresal Franc, 83 let, iz Smihela pri Zuzemberku. Gospodinja Smalc Ana, 62 let, iz Mirne peči. Kmet Pust Anton, 75 let, iz Globodla. Cevlarski pomočnik Kraševac Martin, 17 let, iz St. Petra.

Užitkarica Kalušič Jozefa, 76 let, iz Smihela. Hči tesarja Kastelic Spelca, 1 mesec, iz Uršnih sel. Užitkar Stine Anton, 73 let, iz Novega mesta. Gospodinja Zupančič Valburga, 85 let, iz Novega mesta. Sin delavca Potocar Milan, 6 dni, iz Novega mesta. Kmetiča Prešeren Frančiška, 53 let, iz Smolenje vasi. Hči mizarja Prah Ivanka, 9 mesecev, iz St. Ruperta. Gospodinja Mrgole Marija, 66 let, iz Skočjana. Delavec Umek Alojz, 48 let, iz Tršičke. Kmet Stine Karol, 63 let, iz Novega mesta. Kmet Kuplenik Ferdinand, 55 let, iz Suhora. Kmetiča Zorman Marija, 31 let, iz Nemske vasi. Hči kmetice Andrejčič Jozefa, 28 let, iz Gradišča. Gospodinja Selko Marija, 69 let, iz Kamene. Užitkar Veronika Jurij, 74 let, iz Kamene.

Sin kmeta Cimermančič Franc, 15 let, iz Podgrada. Hči delavca Cimermančič Jozefa, 1 mesec, iz Podgrada. Užitkarica Koranč Marija, 71 let, iz Podgrada. Užitkarica Novak Marija, 81 let, iz Smolenje vasi. Gospodinja Judež Marija, 71 let, iz Smolenje vasi. Gospodinja Može Cecila, 87 let, iz Stopič. Gospodinja Čej Marija, 42 let, iz Strazja. Gospodinja Hrovat Marija, 79 let, iz Stopič. Matičar Gutman Franc, 48 let, iz Dol. Toplice. Sin mizarja Novak Slavko, 2 meseca, iz Uršnih sel. Užitkar Kopina Janez, 81 let, iz Bele cerkve.

Užitkarica Gorjun Jozefa, 79 let, iz Gradišča. Gospodinja Škedič Frančiška, 47 let, iz Gradišča. Užitkarica Ambrožič Marija, 77 let, iz Orehovice. Sin kmetiča Jurčič Karol, 24 let, iz Prekopa. MizarSKI vaience Matar Franc, 17 let, iz Ljubljane. Kmet Kresal Martin, 66 let, iz Zameškega. Kmet Kresal Martin, 66 let, iz Zameškega. Užitkar Bohar Janez, 92 let, iz Aidovec. Hči kmeta Kodolčič Anica, 1 mesec, iz Dvora. Sin kmetice Hočvar Jozef, 7 mesecev, iz Aidovec. Kmetica Mirič Ana, 69 let, iz Dvora. Kmet Kumel Jakob, 69 let, iz Dvora. Kmet Novak Jozef, 72 let, iz Ratja. Sin kmeta Skufca Vincencij, 18 let, iz Sela-Hinje. Užitkarica Kresal Franc, 83 let, iz Smihela pri Zuzemberku. Gospodinja Smalc Ana, 62 let, iz Mirne peči. Kmet Pust Anton, 75 let, iz Globodla. Cevlarski pomočnik Kraševac Martin, 17 let, iz St. Petra.

Užitkarica Kalušič Jozefa, 76 let, iz Smihela. Hči tesarja Kastelic Spelca, 1 mesec, iz Uršnih sel. Užitkar Stine Anton, 73 let, iz Novega mesta. Gospodinja Zupančič Valburga, 85 let, iz Novega mesta. Sin delavca Potocar Milan, 6 dni, iz Novega mesta. Kmetiča Prešeren Frančiška, 53 let, iz Smolenje vasi. Hči mizarja Prah Ivanka, 9 mesecev, iz St. Ruperta. Gospodinja Mrgole Marija, 66 let, iz Skočjana. Delavec Umek Alojz, 48 let, iz Tršičke. Kmet Stine Karol, 63 let, iz Novega mesta. Kmet Kuplenik Ferdinand, 55 let, iz Suhora. Kmetiča Zorman Marija, 31 let, iz Nemske vasi. Hči kmetice Andrejčič Jozefa, 28 let, iz Gradišča. Gospodinja Selko Marija, 69 let, iz Kamene. Užitkar Veronika Jurij, 74 let, iz Kamene.

Sin kmeta Cimermančič Franc, 15 let, iz Podgrada. Hči delavca Cimermančič Jozefa, 1 mesec, iz Podgrada. Užitkarica Koranč Marija, 71 let, iz Podgrada. Užitkarica Novak Marija, 81 let, iz Smolenje vasi. Gospodinja Judež Marija, 71 let, iz Smolenje vasi. Gospodinja Može Cecila, 87 let, iz Stopič. Gospodinja Čej Marija, 42 let, iz Strazja. Gospodinja Hrovat Marija, 79 let, iz Stopič. Matičar Gutman Franc, 48 let, iz Dol. Toplice. Sin mizarja Novak Slavko, 2 meseca, iz Uršnih sel. Užitkar Kopina Janez, 81 let, iz Bele cerkve.

Združenje državnih gostinskih pod etij

nudi svojim članom najrazličnejše špecerijsko blago, galanterijo, alkoholne pijače, rum, liker, konjak itd. — Na najnižje dnevne cene dajemo članom popust. Oglejte si zaloge blaga, naročajte pri svojem Združenju

NOVO MESTO

Sokolska ulica št. 1

telefon št. 5

bodo posvetile lepemu vedenju, tudi na ples ne bodo pozabile.

Če stopiš med tečajnice, te razveseli prijeten pogled na bele predpasnike, bele in pisane rute in žive poglede, ki kažejo veselje in voljo do znanja. Pa saj se tudi spretne sudele okrog štedilnika! Voditeljica tečaja tov. Roman Havel pričakuje, da se bodo marsičesa naučile.

N. G.

DIVJI PRASIČI V PREDGRADU

Pred dnevi sta se pojavila na odprtem polju na Predgraških njivah, kjer so kmetje orali, dva velika divja prašiča. Ljudje so vplili in klicali lovec, a teh ni bilo od nikoder. Bil je pravi dirnjak. Janko Ivan je hotel prašiče zavrnil, a so ga mreine skoraj podrla na tla in se je moral umakniti, prašiča pa sta na koncu Predgrada odšla v gozd.

S. J.

NOVO MESTO

Vsako jesen je tečaja z žaganjem drv. V mestu sta samo dve premikajoči krožni žagi, kar je za vse mesto premalo. V podeželskih krajih in vaseh pa je več motornih žag, ki niso polno zaposlene. Ali ne bi kazalo nekaj takih žag dobiti v mesto in jim dati v zakup žaganje drv v enem ali drugem koncu mesta? Prepričan smo, da bi bilo s tem ustreženo marsikateremu lastniku drv, izpred naših hiš in ulic pa bi bili odstranjeni kupi drv, ki nikakor niso v prid lepemu izgledu mesta.

P.

KOLODVORSKA CESTA V STRAZI JE NUJNO POTREBNA POP

IZOBRAŽUJMO SE

Ni še dolgo tega, ko sem hodil po gorjanskih vaseh tam pod Kukovo goro. Prav rad grem med te ljudi, saj se tam res kaj pametnega in imenitnega pogovorimo. Kaj bi se opravičeval, kaj sem delal tam. Najbolje je, da povem naravnost. Preizkušali smo letošnji most. Nihče ni hotel priznati, da ga je pridelal, ampak vsak je zatrjeval, da mu ga je bog dal. Naj si bo že kakorkoli, kislje je in nedozorelo; sonca ni bilo in toplota je bila vse drugod, samo v vinograd ni hotela priti.

Pa je pogovor tekkel tudi drugod. Kapar je napadel naše sadovnjake, ki so bili včasih ponos kmečkega človeka in je vrag z njim, pa z »Duro« in drugimi škropili. Drevo hira in se suši. Pa ne samo to! Polje ne rodi tako kot je prejšnja leta in človek ne dobi še tistega, kar je vsejal, kaj šele za kruh in vsakdanjo jed.

Kozarec je krožil okrog nas in beseda je nanesla tudi na bolezn, ki jim nismo kos. Ne samo, da razsajajo stare bolezni, ki jih vsakdo pozna, ampak je prišla k nam griža in kolera, pa jetika in kaj vem kaj še vse je prišlo na dnevni red našega sedenja.

In končno nas je prestrašil Korejec in Indijec, perzijska nafta in Egipt, vse te daljne dežele, ki jih poznamo še kvečjemu iz knjig, tiskanih v Krajčevi tiskarni v Novem mestu, ko so ljudje plačevali še v goldinarjih. In ko mi je rekel sin pokojnega starega Kosa iz Vrhpolja, ki je skupno s Cankarjem na ljubljanskem gradu avstrijski aristokratovski kruh jedel, da vsi skupaj nič ne vemo, mi je padlo v glavo, da smo vsi skupaj pozabili na nekdanje pogovore s starimi in mladimi na vasi. V letih partizanščine smo se z ljudmi marsikaj pogovorili. Govorili smo jim o svetu, o življenju ljudi na najrazličnejših koncih sveta, o tem, kaj delajo Rusi, Angleži, kapitalisti in kaj hočemo mi in naše vodstvo. Danes pa smo na to pozabili.

Pa mi misel ni dala miru. Po razorani poti iz Vrhpolja proti Šmarju, za katero ne najdemo nikoli časa, da bi jo popravili, mi je prišla na misel beseda trinajstkratnega funkcionarja iz večno osvobodjene Kire, Bakšeta ali Piparja:

»Dajte, naredite shod na Kiri, pa bomo vse vedeli, kot vi, ki ste v dolini!«

Mož ni slabo mislil, še manj pa slabo povedal. In ko sem pri Reclju, ne pri Jankotu, temveč pri Pavli (oh, tej Pavli, ki zna privabljati človeku iz svoje kuhinje »nebeske vonjave«), še enkrat premislil vse razgovore, se mi je posvetilo. Da, res, treba je shode, ampak shode, na katerih se bomo pogovarjali o kmetovanju, o zdravstvu, o tujih zemljah, o prometu, gospodarstvu na splošno in kaj jaz vem še o čem?

LETNA SKUPŠČINA KULTURNO-UMETNIŠKEGA DRUŠTVA V DOL. TOPLICAH

9. novembra je imelo KUD v Dol. Toplicah redni letni občni zbor, na katerem so člani društva pregledali dosedanje delo. Doslej se je KUD v Toplicah zaradi pomanjkanja prostora moralo omejevati le na najnujnejše prosvetno delo. Nov združeni dom pa omogoča najširši razmah ljudsko-prosvetnega dela.

Iz poročil je bilo razvidno, da je doslej zelo dobro delovala Ljudska univerza, ki je prejela diplomu repub. odbora Ljudske prosvete. Letos bo društvo priredilo poleg večerov Ljudske univerze kuharski tečaj za žene in dekleta, ob zadostnih prijavah pa tudi splošni izobraževalni tečaj. Društvu pa bi moralo bolj kot so doslej pomagati množične organizacije, mladina pa bi morala pomladiti vrste sedanjih delavcev v društvu.

D. G.

In besede, ki jih je izrekel na konferenci o prosvetljanju na deželi šentjernejski doktor Julče: »Naša dolžnost je priti k ljudem!«, mi niso dale miru. Prav to mi je potrdil tudi naušljivi in gospodarni učitelj Mrvar v Zužemberku z besedami: »No, prav, da ste prišli vi k nam, ne pa vedno cel bataljon k vam v Novo mesto!«

Ej, ti stari šolmašter, ki vedno misliš na učenje cepljenja, obrezovanja in gnojenja! Prav imaš in ne samo enkrat, ampak stokrat! V šmarješkem koncu, za katerega smo mislili, da je že odmrli, pa mi je dejal, ne stari, ampak izkušeni učitelj Lado:

Največ zanimanja je na podeželju za gospodinjstvo

»Z evangelijem nista preobrazila svet niti Ciril in Metod, ampak tisti, ki je z živo besedo pripovedoval ljudem kako je treba gospodariti.«

Hvala, tovariši, da ste nam dali smer in pot, po kateri naj hodimo, da bomo prebrodili najtežji čas, čas, ko gradimo življenje za vsakega in vsakogar.

Zimski čas prihaja, nekdo je še dejal »čas okrog klobas«, ko je dela manj ko poleti in ko se kmečki človek ozira bolj po nebu ko po delu. Prav to je čas, da se človek razgleda po svetu in pripravi za bodoče gospodarsko leto. Ali ne bi bilo prav, da bi ta čas izrabili? To je mislil šentjernejski doktor, kirovski Pipar, vrhpoljski Kos, Joševa Pavla in z njo skupaj ustvaritelj brusniških črešenj Martin Marinč, gorjanski logar Žan in še nešteto drugih.

»Naredimo shod!« to nam bodi beseda, ki nas bo vodila. Da, shod, na katerem bomo govorili o našem gospodarstvu, o naših vinogradih, sadovnjakih, gozdovih, o našem zdravstvu, prometu in sploh o našem življenju. Da pa bomo še bolj izpolnjevali naše življenje, pa se bomo spoznali tudi z življenjem drugih narodov, poučili o njihovih borbah in težavah, o izsledkih znanosti, o vzgoji in vsem mogočem.

Novomeški študirani ljudje so že stopili skupaj in se pogovorili, kako in na kakšen način bodo ljudi izobraževali: da ne bodo samo govorili, so pripravili tudi film in slike, ki bodo nazorno prikazovale in podkrepile besede. Prav zato so ustanovili v Novem mestu okrajno Ljudsko univerzo, ki bo skrbela za vse ono, kar ljudi zanima. Predavanja bodo pripravili kmetijski strokovnjaki na Grmu in na Svetu za kmetijstvo, Zdravniško društvo, Društvo inženirjev in tehnikov, železničarji, denarniki iz banke in finančnega poverjenjstva, pravniki iz sodnije, tožilstva in advokati, ljudje, ki se bavijo z vzgojo, kemiki, zgodovinarji, literati

in glasbeniki. Vsi, prav vsi se hočejo postaviti v službo izobraževanja. Ej, mislim, da bo tudi stari proletarec s Kire in gospodarstveni žužemberški šolmašter, pa nezadovoljni cerovski škof in izmučeni zadrugar Rajer iz Podhoste zadovoljeni s takim shodom.

Pa da ne boste mislili, da bi take shode imeli samo v Novem mestu, vam bom povedal, da so ustanovili vsake Ljudske univerze že v St. Jerneju, Orehovi, Šmarjeti, Škocjanu, Beli cerkvi, St. Petru, Dolenjskih Toplicah, Vavti vasi, Poljanah, Zužemberku, Dvoru, Stopičah, Trški gori, Mirni peči, Malem Slatniku, Smihelu pri Novem mestu in

Zužemberku. Precej vasi bi še lahko imelo take shode in prav bi bilo, da ne bi zaostali za onimi, ki so novomeške študirane ljudi pripravili do tega, da bodo ljudem govorili o vsem, kar jih zanima. Kar povabijo napišite na Okrajni odbor Ljudske prosvete in predavatelji bodo prišli.

Drežec

Zanimanje za predavanja Ljudske univerze narašča

V sredo 15. novembra je predaval v okviru Ljudske univerze v Novem mestu tovariš Stane Falkner, poverjenik za finance pri OLO, o »Novem finančnem sistemu«. Da se meščani živo zanimajo za nove gospodarske ukrepe, je pokazala dobra udeležba na predavanju: 189 odraslih in 86 dijakov je nagradilo predavatelja za poljudno obzračeno snov s prisrčnim aplavzom. Med obiskovalci smo opazili tokrat največ delavcev, nameščencev in gospodinj, kar je še posebej razveseljujo.

TUDI V OSILNICI SO ŽE ZAČELI

Med prvimi izobraževalnimi tečaji na Kočevskem, ki so dobro zarezali brazde v letošnji jesen, je tečaj v Osilnici. Tečajniki se zberejo trikrat na teden in imajo po 4 ure pouka. Zdaj jih je 32, pa še prihajajo. Največ je mladincev in mladink, ki bi se radi izobrazili in nadaljevali tam, kjer so pred leti v šoli nehali. Tečaj je zanimiv. Predavatelji govorijo o združništvu, umnem kmetovanju, o kmetijskih strojih, biologiji, pa o slovenščini, računstvu in podobnem. Predava domače učiteljstvo in kmetijski strokovnjaki z okraja.

Na podobne izobraževalne, kuharske, sadjarske, čebelarke in druge tečaje se v teh dneh pripravljajo tudi drugod po Kočevskem. Jesen je tu — čas, ko tudi kmet rad vzame v roko knjigo in časopis ter se bolj kakor poleti poglubi v svet okoli sebe.

K. O.

»LJUBEZNI IN MORJA VALOVI«

(Predstava novomeškega gledališča)

Gledališka družina SKUD »Dušan Jereb« je kot prvo predstavo v novi sezoni postavila na oder Grillparzerjevo dramo Ljubezni in morja valovi.

Da je bil izbor dober, je pokazala predstava sama; gledalci so odšli s premiere zadovoljni tako s snovjo drame, kakor z uprizoritvijo, hkrati pa so se seznanili z delom največjega avstrijskega dramatika.

Sodim tudi, da je bila ta drama postavljena v čas in okolje stare Helade, prijetna novost za obiskovalce novomeškega odra. Nemara bi bilo dobro poseči še v klasični vir dramatike in uprizoriti kako izvirno grško tragedijo, recimo Edipo ali Antigono, kot najčistejšo obliko drame po snovi in zgradbi.

Grillparzer (1791—1872) je še močno zasidran v romantiki, zato kajpak njegove drame s starogrškimi motivi (Sapho, Zlato runo, Ljubezni in morja valovi) niso postavljene v tako strogo scensko in moralno zgradbo, kakor izvirna grška klasika (Euripides, Sofokles). Slovstvena opredelitev jih uvršča v pseudoklasicizem, kar pomeni — lažni, oziroma bolj, ponarejeni klasicizem. Toda romantika v Ljubezni in morja valovi ni bohotna; kolikor jo je, raste celo nujno iz snovi same, kajti ljubezen je zmerom bila in bo romantična, pri čemer seveda ne smemo vzeti besede romantika v njenem oguljenem

»GLAVNI DOBITEK« V BRSLJINU

Dramska družina Prosvetnega društva »Železnica« v Novem mestu je imela v soboto, 17. novembra v prostorih združnega doma v Brsljinu svoj prvi nastop. Veseloligra Frana Lipaha »Glavni dobiček« je dosegla pod strokovnim vodstvom izkušnega igralca in režiserja tov. Bratuša zaslužen uspeh. Občinstvo, ki je zapuščalo dvorano zadovoljno in nasmejeno, je glasno hvalilo dobro igranje posameznikov in ponavljajo splošno željo, da bi novoustanovljeno društvo tudi v tem delu mesta skrbelo za zdravo in plodno kulturno rast novega človeka. R. Z.

pomeni vsakdanje, po navadi napačne rabe.

Igralska družina se je to pot postavila z dobrim kolektivnim igranjem, brez neprijetnih »izstopov« tega ali onega igralca. To seveda ne pomeni, da so bili vsi igralci enako dobri ali močni; tega bi že zaradi vlog samih ne bilo mogoče doseči; dosegli pa so pravišno mero ubranosti vseh nastopajočih.

Režija Franceta Kralja je bila pretehtana in stilna, brez osebnih eksperimentiranj, ki so za amaterski oder zmerom tvegana. Nekaj korektur (prizor med materjo in Hero, med Hero in Leandrom, umiranje Here) bi pa dalo gledalcem še več doživetosti. Scena je bila ob zmogljivosti rekvizitov, s katerimi oder razpolaga, prav lepa in primerna ter je dobro vokirila dejanje tragedije. Resna slabost odra je seveda še vedno njegova razsvetljava, ki je tudi tokrat motila ubranost igre.

Glavne vloge so imeli: France Kralj — Leander, Mara Glonarjeva — Hero in Riko Urh — veliki duhoven. Sledili so Polde Cigler — Naukleros, Lija Komelj — mati, Mira Cvilović — Janta in Ciril Guštin — varuh templja.

Glonarjeva kot svečenica Hero je to pot nedvomno odigrala doslej svojo najboljšo vlogo na novomeškem odru. Skraja je bila res nekako »trda«, potem pa se je vživela in razživela. Le prizora, ko zaspi (spanca bi se morala otepati z vso silo) in ko umira, nista bila doživljata in prepričljiva.

Kralj kot Herin ljubimec Leander, je odigral svojo vlogo smiselno in z dobrim čutom v vživetje svoje tragično-romantične ljubezni. Njegova kulturna igra je osvajača, ponekod pa je bil nekolikani preveč »ljubimec s potnim obrazom«. Zato je tudi bil v primeri z Leandrom njegov prijatelj Naukleros — Cigler — prevesele nature in njegov preskok v bridko žalost ob mrtvem Leandru ni zadel v črno. (Ciglerja kot prvenstveno komičnega igralca je sploh težko postaviti v resno vlogo, ker so ljudje navajeni, da jih le zabava.)

V dobrem pomenu je gledalce presenetil Urh kot veliki duhoven. Zanj velja kakor za Glonarjevo, da je ta večer dal res močan in učinkovit lik — hočem reči, da nismo videli kar nič Urha, temveč res samo velikega in strogega poglavarja templja, ki je bil včasih nemara že nekoliko preveč abstrakten (k čemur je pripomogla tudi maska). Herina mati — Lija Komeljeva — ni bila kaka posebna kreacija, slaba pa tudi ne, tako srednja; upoštevati je treba, da mlado dekle res težko kolikor toliko dovršeno zaigra starko, kjer je treba posneti drugačen zvok glasu, kretanje in podobno. Janta — Cvilovičeva — je bila dobra, zlasti v zadnjih prizorih, ko je pravzaprav odkrila pravi smisel svoje vloge in zaigrala lepo naravno.

Guštin je v osebi tempelskega čuvaja izpričal, da se prizadeva poglubi v vlogo in raste v dobrega igralca.

Vsekakor je bila predstava Ljubezni in morja valovi med tistih nekaj najboljših, kar ji je novomeško gledališče dalo po vojni.

S.

V Smihelu pri Novem mestu: preveč tečajnic!

Gospodinjski tečaj se je pričel. Proti pričakovanju vodstva se je prijavilo kar 84 tečajnic, tako da so morali nekaj mlajših deklet celo odkloniti. Ostalo je 63 žena in deklet. Zanimanje je raslo iz dneva v dan. Tudi iz oddaljenih vasi so prišle. Vabil jih je program dela: kuhanje, ročna dela, likanje, kranje, predavanja o zdravstvu, pa še marsikaj, kar mora znati in vedeti vsako dekle, žena in mati v današnjem času.

Na sestanku smo se takoj razdelile v tri skupine. Pogovorile smo se glede časa predavanj; kar nič se nam ni mudilo domov. Zdaj se šele zavedamo, kako potrebni so gospodinjski tečaji

na vasi! Zavedamo se, da nudi naša socialistična domovina ženi-kmetici vse pogoje za njen razvoj in izobrazbo. Uspeh tečaja bomo pokazale ob zaključku z gospodinjstvo razstavo, v uspehu pa trdno upamo že zdaj ob začetku. Številna udeležba in želja po znanju kmečke žene in dekleta nam to vnaprej potrjuje.

Sonja Robič

Slaba tovarišija

Dolenjska zemlja in njene vinske gorice so rodile že mnog original v človeški podobi. Vrstili so se in se vrstijo iz rodov v rodove. V vse bolj hitrem življenjskem tempu današnjega časa jih človek skoraj ne opazi, zato tembolj živo stopajo pred oči originalni veseljaki polpretekle dobe. Kandijski Stembur, podgorški Penca in šentpetrski Bojanc so vam bili gadjie brez primere! Če so stopili vsi trije skupaj, je odmeval gromki smeh in so tekale solze kar same. Od miz pa je curljalo vino. Stembur je bil župan tedaj največje slovenske občine Smihel-Stopiče, Bojanc pa gostilničar v St. Petru pod Trško goro.

Peljal se je Stembur iz Šmarjeških toplic z dvema odličnima gospodoma od vlade v Ljubljani. Hoteli jima pokazati svojega originalnega prijatelja, je ustavil pred Bojancovo gostilno in poklical birta:

»Bojanc, Bojanc!«

»Kaj pa češ,« je zamomljal poklicani in mencial počasi po stopnicah na cesto.

»Pojdi sem, Bojanc, da te seznanim s tema gospodoma!« je vabil Stembur.

»Kaj misliš, kdo sta ta dva gospoda?« Ozrl se je Bojanc postrani na voz, pomencal z ustnicami in počasi spravil iz sebe: »Dost prida neajo, ku s teboj hodijo!« In se je obrnil proti hiši: »Nežka, dej ga polči!«

V. P.

POPRAVEK

Tiskarski škrt nam jo je v zadnji številki poštno zagodel. Našim vinogradnikom je svetoval, naj pri žveplanju vina, če to rjavi, zažgejo kar 1 kg namesto 1 gram žvepla na 100 litrov vina. V napovedi programa novomeškega sindikalnega gledališča pa je namesto dela angleškega dramatika in romanopisca Marghama »Sveti plamen« napovedal »Sveti plan«. Nadrobil nam je še več manjših napak, katere pa so bralci menda že sami popravili.

R. Kranjec

Konradu Barletu v spomin

V visoki starosti 76 let je letos sredi julija umrl v Metliki starosta belokranjskega učiteljskega Konrad Barle. Njegovo izmučeno truplo so prenesli na eno najstarejših pokopališč v Beli krajini, k Trm faram, kjer je priključen solnik ob šumenju zelene Kolpe in v seni drastičnih ter rosnatih vinogradov našel svoj zaslužni počitek.

Pokojni Konrad Barle je bil zaslužen za razvoj solstva, ki je dolga leta ugnetala prosvetni obraz Bele krajine. Njegov oče Janko Barle je 26 let služboval na osnovni šoli v Podzemlju, kjer se mu je 19. februarja 1875 rodil sin Konrad. Konradov stariji brat Janko Barle je bil znan folklorist in zbiratelj belokranjskega narodnega blaga ter je kot znanstvenik zavzemal ugledno mesto v zagrebških kulturnih krogih, ki jo je urejeval dr. Karel Strešotnik za zbirko »Slovenske narodne gih. Bil je tudi med prvimi sodelavci in kelj.

Taj trdičelji za popularizacijo belokranjskega narodnega pesništva in običajev je ostal zvest tudi Konrad Barle. Po končani študiji je bil 30. septembra 1895 imenovan za proviz. učitelja na enorazredno šolo na Robu pri Velikih Laščah, kjer je služboval do 29. decembra 1899, ko je bil nastavljen za definitivnega učitelja na štirirazredno šolo v Metliki, kjer je služboval brez prekinitev vse dobo do upokojitve. 1. julija 1919 je bil imenovan za šolskega nadzornika za okraj Metlika, 30. junija 1934 pa je bil kot šolski nadzornik upokojen.

S prihodom v Metliko se je Konrad Barle kot rojen Belokranjec v vsi ljubavilno posvetil kulturnoprosvetnemu razvoju Bele krajine. Bil je odličen pedagog in pravi pedagoški mentor učiteljstvu na metliki šoli in v vsej Beli krajini. A ne samo v šoli, tudi na kulturnoprosvetnem polju je začrtal globoke brazde, iz katerih se danes raste in kalj seme, ki ga za dvig kulturnih razmer Bele krajine zasela zaslužni Konrad Barle. Skoraj je ni bilo kulturne ali gospodarske akcije v Metliki, pri kateri ni priključen našemu učiteljskemu krogu, ki ni sodeloval. Boril se je dolga leta za zgraditev metliškega vodovoda, za razvoj metliške šole v tipično organizirano šolo s številnimi oddelki, Belokranjskemu muzeju in

Metliki pa je prav on ustvaril temelje s svojim delom propagiranja za ustanovitve te kulturne ustanove in s pridnim nabiranjem muzealij, ki tvorijo danes podlago vsej muzejski zbirki, katero je z nadaljnjim zbiranjem in urejanjem usposobil za otvoritev muzeja gimn. profesor in knjižničar. Jože Dular s sodelovanjem znanega poznalca belokranjskega narodnega blaga, ravnatelja tov. Boža Račiča iz Ljubljane.

Spominjam se dne, ko me je pred 20 leti na Strekleven nadzoroval pokojni Konrad Barle. Njegov odnos do mladega učitelja

Ljudska univerza v Novem mestu in tečaji za tuje jezike

Kolikor jezikov znaš, toliko glav imaš, pravi naš narod. Slovencu ni treba daleč hoditi, da se prepriča o resničnosti tega govora. Proti katerikoli strani se napotiš, prideš peš v enem, največ v dveh dneh do ljudi, ki zahtevajo od tebe, da govoriš njihov jezik. Če te pa slučaj zanese daleč preko meje, si izgubljen, ako se ne znaš sporazumeti s tujimi ljudmi. Pa tudi doma lahko vsak dan nastopi potreba, da se spoznaš v tem ali onem neslovenskem jeziku, pa naj bo pri radijskem aparatu, knjigi ali tujem časopisu. — Upoštevajoc vse to, je odbor Ljudske univerze v Novem mestu ponudil onim, ki bi se za to zanimali, te-le jezikovne tečaje: srbskohrvatski, angleški, francoski in nemški.

Srbskohrvatski tečaj: mnenja sem, da bi pri nas vsak izobraženec moral znati srbski ali hrvatski jezik. Znati ne tako kakor rojeni Srbi in

Hrvati, vendar pa vsaj toliko, kolikor je starejša generacija znala nemški. Naši poslovni in uradni ljudje obeh spolov pridejo lahko vsak dan v položaj, da jim je znanje srbskohrvatskega potrebno, morebiti celo zelo potrebno, pa je čisto prijetno, če ga človek v takem primeru preveč ne lomi.

Angleški tečaj. Naši kulturni, gospodarski in politični odnosi z angleškim in severnoameriškim svetom so znani vsakemu človeku pri nas, tako da o koristnosti znanja angleščine ni treba izgubljati besed.

Francoski tečaj. Francija danes gospodarsko in politično res ni več ono, kar je bila po prvi svetovni vojni, ko smo imeli pri nas v vsakem gimnazijskem mestu tudi francoski krožek, ali vrednost kulturnih in socialno-demokratskih dobrin, ki jih je dala človeštvu, je ostala neizpremenjena. Pariz je še vedno najvažnejše mesto na za-